

DÉLVIDÉK

(BÁCSKAI NAPLÓ) — POLITIKAI NAPILAP

== Szerkesztőség és kiadóhivatal: ==
Szabadka, IV., Rákóczi-u. 20.
Telefonszám 300.

Felolvasó szerkesztő: **KÓNYA LAJOS**
Szerkesztő: **BERKES MÁRK**

== Megjelenik mindennap délután. ==
Előfizetési díjak: egész évre 60 K,
félévre 30 K, negyedévre 15 K.

Lipót bajor herceg Ausztriába menekült.

Bécs, márc. 6. Lipót bajor herceg, a volt orosz front főparancsnoka, családjával együtt az esetleges internálás elől Ausztriába menekült. A bajor királyi család több tagja, hír szerint szintén osztrák földön, Kuffsteinban fog letelepedni.

Amerika követelése Németországon.

Páris, márc. 6. Amerika a szövetségesek sorában az első, mely a németek elleni számláját már elkészítette. Szakértők bírálták meg az okozott károk visszaállítását. A számla végeredménye háromnegyed millió dollár.

Erősödik a köztársasági hangulat Olaszországban.

Lugano, márc. 6. Olaszországban mind szélesebb népréteget hódít meg a köztársaság gondolata. A dicszántia, dacára a győzelmesnek látszó háborúnak, mégis egyre népszerűtlenebbé válik s ma már a hadsereg sem olyan megbízható, hogy egy esetleges forradalom esetén a most hatalmon levőknek számítani lehetne rája. A katonák már mind haza kíváncsognak és egyes csapatokat csak rendkívüli intézkedések folytán lehetett arra kötelezni, hogy a megszállott területeken maradjanak. Egy olasz-jugoszláv háború esetén pedig — a mai hangulatból ítélve — az olasz katonaság nagyon jelentékeny része megtagadná az engedelmességet.

Bolsevik mozgósítás készül.

London, márc. 6. A moszkvai kormány órától órára várja Németországba küldött ügynökei jeladását, hogy elrendeljék a bolsevik-hadsereg előrenyomulását Németország ellen.

Már Churchill is sürgeli a gyors békekötést.

— Az elsüllyedt Titanic sorsára jut Európa. —

London, márc. 6. Az alsóházban Churchill a katonai költségvetés előterjesztése alkalmából beszédet mondott, melyben hangsúlyozta, — hogy szükség van a mielőbbi békekötésre.

— Értésülésiünk szerint — ugymond — a német nép a legnagyobb nélkülözéseket szenvedti és megvan a veszélye annak, hogy a német társadalom és nemzeti élet egész szerkezete összeomlik az éhség nyomása alatt. A békekötés rendkívüli késedelméskedése azzal a kockázattal jár, hogy nem lesz kívül békét kötni, és a világnak egy másik nagy területe a bolsevista anarchiába süllyed.

Németországon mindent be akarunk hajtani, amit Németország valószínűség szerint fizethet.

A győzelem órájában két nagy szempontnak kell irányadónak lenni. Az egyik az, hogy a szövetségesek erejükkel vissza ne éljenek, a második pedig az, hogy le ne szereljünk addig, míg feltételeink elfogadását nem biztosítottuk. A civilizációt biztosítani kell a bolsevista anarchia ellen. — Európa ügye most hasonlít a Titanic gőzös esetéhez, amely lassan-lassan elsüllyed a jéges vízben, amiatt egyre több és több rekesze telik meg az ellenséges tenger árjával, — amely végül az egész hajót elnyeli.

Hindenburg felhívása németekhez

— Gátat kell vetni a bolsevista áradatnak. —

Hindenburg tabornagy egy újságról előtt tett nyilatkozatában ismét felszólítja a német férfiakat, hogy tömörüljenek a haza határainak védelmére. Bár mindenki legszívesebben ismét hivatásának szentelné magát, hogy újra felépítse a tönkrement gazdaságot, — a főfeladat mégis az, hogy gátat vessenek a bolsevista áradatnak és elhárítsák a keletről fenyegető veszedelmet. Ezzel egy szerszint megvédik a családi tüzhelyet is. Ő maga is vágyik a nyugalomra, hiszen már 72 éves, de azért a haza rendelkezésére áll és sziklaszilárdan kiart nehéz állásában. Azért teszi ezt, hogy például szolgáljon másoknak és hogy Németország ne essék áldozatul az orosz hordáknak, Szeretné, ha az antant is figyelmes lenne a bolsevik veszedelemre, de attól fél, hogy esetleg már későn lesz.

Amerika nagyobb részt vesz a világpolitikában.

Páris, márc. 6. Párisban Wilson amerikai akcióját úgy itélik meg, hogy az amerikai népet élénkebb részvételre akarja bírni a világpolitikában és meg akarja nyerni szankcióját ahhoz, hogy az Egyesült-Államok Európa keleten mandátumot és az orosz intervencióban aktív szerepet vállaljanak. Az elnök a közhangulatot helyesen mérlegelte, amikor azt mondta, hogy ha Amerika a felelősség elől visszavonul és saját érdekeltségeire korlátozza tevékenységét, akkor az egész világot a legnagyobb eszalódás éri. Aggódva lesik Párisban, vajjon Amerika a fulladozó Európát, amelyet már-már a víz felszínére hozott, ismét elereszti-e.

A német flotta

Belgiumé lesz.

A belga kormány azt a javaslatot akarja a békekonferencia elé terjeszteni, hogy az egész német hadiflottát Belgiumnak szolgáltatassák ki. A szövetségesek a német hadihajók felosztására nézve még nem tudtak megegyezni. Belgium csak így valósíthatja meg tervét, hogy nagyhatalmi szerephez jusson.

Amerikára akarják hárítani a háború terheit

Páris, márc. 6. Itt egyre fokozódó érdeklődéssel kísérik a jóvátétel kérdését. Franciaország és még más európai országok azt remélik, hogy sikerül olyan nemzetközi megállapodást találni, amelynek értelmében a háborús kiadásokat a szövetséges országok lakosságának, háborús veszteségeinek, nyugdíj kötelezettségeinek arányában fogják felosztani. E terv szerint a háborús kiadások legnagyobb terhe teljesen Amerikára hárulna, amelynek lakossága a legnagyobb és vesztesége aránylag a legkisebb. Az amerikai megbízottak természetesen nem hajlandók ezt a megállapodást elfogadni.

Lipce ki van kapcsolva

a vasúti forgalomból.

Bécs, március 6. Az Észak-Németországból érkező vonatok Lipcétől harminc kilométerre megállanak. Innen kezdve nincs tovább vasúti közlekedés. Lipcsébe autóval lehet menni, de ez az ut személyenként kétezer márká. Egy kétfogatú kocsit 800 márkát követel. Vannak utasok, akik még ezt a roppant összeget is megfizetik.

Kávéházakban kérje a

„Délvidék“-et.

Büntető villanyórák.

„Bosszantó készülékeket”
szerelnek föl a pazarló
áramfogyasztás
ellenőrzésére...

Budapest egész világításának minden gondja most az Elektromos művekre nehezedik. Mindenki kaphat villamos világítást, aki azt lakásába bevezeteti. A világítási engedélyek után azonban az ellenőrzés és a visszaélések megtorlása legalább is annyi munkát ad az elektromos műveknek, mint maga az engedélyezés.

Tudni kell ugyanis, hogy most — immár 2—3 hónapja — semmiféle árammérő órát nem szerelnek mert az órák elfogytak, újak pedig csak egy fél év múltán érkeznek — talán. Így tehát az újonnan jelentkező fogyasztók csak legfeljebb 3 lángra kapnak engedélyt, lángonként 20 korona általában, — ami elég borsos ár ugyan, de mindenesetre megéri a világosság örömét. — A pesti fogyasztó azonban csak egy-két napig „tűri és szenved” a gyér világítást, aztán felhívja a szerelőjét és bevezettet még egy, vagy két, esetleg három lángot.

Mikor aztán a villanytársaság ellenőrző közege megjelenik a lakásban és felfedezi a visszaélést, a fogyasztótól természetesen elveszik az egész világítást és hajthatatlan, és kérlelhetetlen szigorral torolják meg a visszaélést. Néhány száz korona bírságot rónak ki a tulvilágítóra és okulva távozik. A fogyasztási ellenőr azonban nem juthat el minden hónapban minden helyre és most az elektromos művek igazgatósága áramkorlátozó készülékek fölállítását tervezi azokba a helyiségekbe, ahol árammérő óra nélkül általában fogyasztják villanyt.

Kétféle típusú áramkorlátozót terveznek. Egy szigorú, ugynevezett büntető készüléket, meg egy enyhébbet, az ugynevezett bosszantót. A szigorú készülék abban a pillanatban, amikor a negyedik vagy erősebb körtét bekapcsolják, egyszerűen, szó nélkül kikapcsolja az egész lakásban a világítást. — Ebben az esetben persze a fogyasztó ijedten fog kiszaladni a telepre és esküdjön, hogy csak még egyszer adják vissza a világítást; ezentúl jól fogja magát viselni. A szelidebb áramkorlátozó a család pillanatában sötétséget rendez a lakásban, majd fél perc múlva ismét szabadjára engedi a világosságot. A fogyasztó éppen mosolyogni kezd, hogy „nini, hiszen már kigyulladt”, — amikor újabb fél perc múlva ismét sötét lesz és ez megismétlődik fél perccenként, akár órahosszat mindaddig, amíg a negyedik, illetve az erősebb lámpát ki nem csavarja. Ha a családnak vége, vége a sötétségnek is. Az enyhébb készülékkel tehát lehet beszélni a megbocsátást a megtérőnek. De a másik, a drágói készülék sujt, büntet a hatóság nevében.

— Az amerikai nők nem politizálhatnak. Amerikában ugylátszik arra az álláspontra helyezkednek, hogy a nőknek nincs semmi keresni valójuk a politikában. Legutóbb a kongresszus elvetette a női szavazati jogról szóló törvényjavaslatot.

Tizenkét dunai monitor átadása.

Páris, márc. 6. A tengerészeti rendelkezések nemcsak Németországra, hanem Ausztriára, Magyarországra, Bulgáriára és Törökországra is alkalmazást nyernek. A rendelkezés lényege a következő: Valamennyi tengeralattjárót a tengeralattjárók készítésére szolgáló hajóépítő műhelyeket, tengeralattjárók befogadására szolgáló kieli dokkot 14 napon belül részben el kell pusztítani, részint ki kell szelgáltatni. A németek kötelesek a következő hadihajókat teljes felszereléssel átadni: Oldenburg, Thüringen, Ostfrisland, Helgoland, Poseu, Westfahlen, Rheinland és Nassau. 42 dunai monitort is át kell adni az antant részére.

Rendszeres automobiljáratok Palicsra.

— Most nyolevan koronát kérnek egy kocsiért. —

(Saját tudósításunk.)

Megszűnt a villamosközlekedés Palicsra, az embereknek tehát, akik nem férnek mind föl éppen az általunk ismertett villamoslovastúra, kénytelenek vagy gyalog utnak indulni Palicsra, vagy kocsit fogadni. Ez utóbbi utazási mód azonban egy kicsit sokba kerül. Maguk a bérkocsisok sem tudják ugyan, mennyit kérjenek egy palicsi utért, de az bizonyos, hogy olesón nem vállalják. Érdekes, hogy tegnap egy háromtagú társaság, melyben egy beteg ember is volt, megkérdezett egy kocsist, mennyiért vianá ki őket Palicsra.

Szabadka, márc. 7

— Nyolevan korona — volt a felelet. És ebből az árból nem is engedett semmit. Persze sokallottak a félórás utért ennyi pénzt és megkérdeztek egy másik kocsist. Az aztán elvállalta az utat 40 koronáért, tehát éppen a feléért, mint a másik.

Hogy ezen a nagy drágaságon segítsen, életrevaló tervet dolgozott ki Rehák Gyula volt soffőr. Kérvényt adott be a városi tanácshoz, hogy engedjék meg neki hadd járasson rendes időközökben automobiloikat Palicsra.

Budapesten sem lehet megfürdeni.

(Saját tudósításunk.)

A szabadkai fürdőviszonyoknál ugylátszik csak a budapesti rosszabb. Egy szabadkai uriember, — ki a napokban érkezett meg Budapestre a következőket mondta el a budapesti fürdőviszonyokról:

— Szombaton délután érkeztem Budapestre, a 10 óráig tartó utazástól egyenesigázva, a zsuffolt-ságtól heringgé préselve, az állástól kimerülten és a szénfüsttől piszkosan. Ilyenkor egy európai ember egy európai nagyvárosban természetesen azonnal felkeres egy gőzfürdőt, hogy ott azonnal megszabaduljon az utazás szennyétől s kissé felfrissüljön.

Elmentem tehát a Nyár-utcai Hungaria-fürdőbe, hogy ott kádfürdőt vegyek, de ott legnagyobb csodálkozásomra kijelentették — hogy csak gőzfürdő van s a fürdés minden más módja már régóta szűnetel.

Elmentem tehát egy másik, sőt egy harmadik gőzfürdőbe, — de a várakozók óriási tömegén láttam, hogy mivel délutáni 3 óra van, legfeljebb késő este kerülhet rám a sor s így elmentem a negyedikbe, a „Köruti fürdő”-be. Megváltottam a jegyemet s várakozás közben láttam, hogy egyik-másik alacsonyabb számot kap az enyémenél. A számkiosztó közeg tehát nem sorban megy, hanem egyes

számokat kihagy s azokat fenn tartja a protekciós vendégek számára. Vártam, míg végre sor került rám és este 6 órakor egy vesztett s elpocsékolat délután tudatában megfürödtem.

Az előadottakból kitűnik, hogy mily nehéz dolog Budapesten is megfürödni, mert a szociális érzés ugylátszik még sem érvényesül minden vonalon. A budapesti fürdőknél a protekció: a pénz a legfontosabb mozgóerő.

Szabadkán sajnos még rosszabb az állapot, mert sem protekcióval sem pénzért nem lehet a gőzfürdőkben megfürödni.

— Belgrádban a szentszék érsekséget szervez. Szerb lapok hírei szerint a szentszék Belgrádban érsekséget, Ustkübben püspökséget fog szervezni.

EDISON KINO
a városi színházban

E. hó 7-én 8-án és 9-én

előadásra kerül a
kinematografia remeke

A két árva
dráma 7 nagy felvonásban.

Összeírják az ellátatlanok zsirszükségletét

(Saját tud.) — márc. 7

Megirtuk, hogy a városi hatóság az ellátatlan lakosság zsirszükségletének fedezése céljából, összeírást rendel el. Ma megjelent az erre vonatkozó felhívás, amelyet az alábbiakban közlünk:

„A városi hatóság zsirt szándékozik beszerezni azok részére — kik nem vágtak sertést és nincs zsirjuk semmi, vagyis nincs annyi, hogy a házi szükségletük némileg fedve legyen.

Ezért felhívatik mindenki aki nem vágott és nincs zsirja, vagy nincs elegendő, hogy cukorjegyével jelentkezzen a városi közeli-kezesi jegyosztálynál a polgári leányiskolában — (Vesselőnyi és Damjanich-utca sarok). A jelentkezés a következő sorrendben történik: Március 8-án I—IV. kör, március 10-én V—VIII. kör, március 11-én tanyák, szőlők és ugárook.

Figyelmeztetik mindenki, akinek elég zsirja van, hogy ezért a zsirért ne is jelentkezzen. Egyben felkérik mindenki, aki tudomást szerez arról, hogy olyan egyén is jelentkezett zsirért, akinek elég zsirja van, hogy azt fenti hivatalnál jelentse be, mert a zsir beszerzése ugyanis nagy nehézségekkel jár, ohajunk pedig az, hogy mentől több zsirt szerezzünk be, de csakis azok részére, akiknek tényleg nincs zsirjuk, illetve elegendő nincsen.

Szabadka, 1919. márc. hó 6-án.

Rajcsich Sándor s. k.
tanácsnok.

Diszeloadások Versaillesban a békekötés megünneplésére.

Az előrelátó franciák már arra is gondoltak, milyen külső diszszel fogják megünnepelni a számukra győzelmis béke megkötését Versaillesban, ahol — a terv szerint — tudvalevően alá fogják írni a békekötés okmányait, valószínűleg abban a tükörteremben, amelyben Vilmos porosz királyt 1871. január 18-án német császárrá koronázták. A párisi Temps már közli is a békekötés követő örömmünnep programját, melyet egy erre a célra alakult bizottság készített el. Gémier színigazgató és Erlanger Camille zeneszerző segítségével

A versaillesi palota színházában több zenei és drámai diszeloadást fognak rendezni.

Az ünnepek legfőbb pontja egy szabad ég alatt tartandó előadás lesz: A béke apothéozisa. — A versaillesi palota nagy lépcsőjén elő fogják adni XV. Lajos egyik udvari ünnepejét. Mária Antoinette eljegyzésének ünnepe, a mely ugyanezen a helyen történt. Több képzőművészeti kiállítás is lesz Versaillesban a színházi diszeloadásokon kívül és az egész ünnepek május 18-án fog kezddődni és csak július végén fog véget érni. Ha sikerül a béke-ünnepek, akkor a béke megkötésének emléke minden évben vagy minden második évben hasonló ünnepeket fognak rendezni Versaillesban.

Mi történt február végén Kishegyesen?

Postán elkésve kaptuk ma a következő levelet:

Kishegyes, 1919. febr. 28
Tekintetes Szerkesztő Ur!

A „Délvidék” olvasója lévén, megkérem b. lapjában a tegnapi napon történt, maga nemében elég ritka esetet közzétenni és pedig az erélyes zsidó elnök eljárásáról.

A tegnapi délelőtt történtek leírása előtt azonban némi előzetes történetekről is kell rövid bevezetést írnom. Hitközségünk négy év óta saklert, kántort akceptált 108-korona havi fizetéssel, úgy-hogy mivel öt gyermeke és baromfikereskedő, vehet tiz libát hetenként Egy-két évig ez simán ment. A harmadik évben Grabinszki Mária, liba-, vaj-, tojás-, turó-, bab-, bor-, gabona-, ló-, tehén-, rövid-, rőfösáru kereskedő lett a hitközségi zsidó elnök.

Ez üldözni kezdte a 108 koronás saktert; (itt felemlitem, hogy ő is sakter fia) két kakas nem fér meg egy óiban, — két sakter fajzat egy községben. Azon volt, hogy Méndl Farkas mint népfőlkelő ne löghasson, nem akarta felmentését kérni, pedig ő is lógott, még pedig jó eredménnyel, mert szerzett vagy félmilión, míg a sakter ma is 108 koronából kénytelen élni. Volt beháború is 7-8 szavazatból álló hitközségünkben. Tavaly semleges elnökünk volt, az ideig meg lett választva Grabinszki Sándor, az őse az elnöknek. Ez bátyjával együtt működik és lakik. Már a választás után azonnal kiűzték rajta a kakasvér: nekiesett a sakternek és felmondott neki, de 6 havi felmondással július 1-ig. Ez még nem elégítette ki a kakast, egy új gyűlést hívott egybe és az 5-6 szavazót preparálva, a sakter felmondását módosító gyűlésen nagy bölcseken behívták a saktert és kijelentette neki, hogy ezennel felmond nekik a hitközség és négy hét alatt hurcolkodjék ki a lakasból, fizetést sem kap többet január elsejétől. Dictum factum, most február 28 és egy fillért sem kapott eddig, de felfüggeszti működésétől, se előimádkozni, se vágni ne merészeljen, sőt a szolgabíró urhoz is fordult, hogy tiltsa meg neki. De azonban elég bölcse, a sakter marakodást gondolom, nem vette veszélyesnek. Pedig tévedt: tegnap behívták, a zsidóelnök hívatta a saktert 15 éves fiát, hogy ő kapott a kiszácsi saktertől egy lapot, melyben írja, hogy nem jön Hegyesre vágni, mert az itteni sakter fia meggyilkolja, pardon, fenyegette hogy levágja, megfőzi kóser paprikáknak, ha kijön.

Elég ok volt ez, hogy behívatta a rendőrségre. Itt a gyilkos úgy ordított, hogy összecsupdültek. Apja is jött, meg a nővére. Apját bezáratta, hogy fián ne segíthesen (mind az ő teletelőségére.) Mikor később fia sirva szaladt nagyobb nővérenek ezt mesélni, Grabinszki oda kiáltott neki: Ne siess, ugyanis be lesz apád zárva és megverve! De tévedt, mert a leány az épen Feketehegyről kocsin jövő szerb parancsnokot megállítva, sirva panaszkodott, hogy öccsét és apját verik. Az azonnal leszállt és mindkettőt kiszabadította.

totta. Ez az Isten keze. Ez megvizsgálja az ügyet. A jó Isten éltesse. Tanuljanak a zsidó elnökök ettől. Mély tisztelettel:

Stern Dávid

74 éves zsidó, itteni születésű, több ház tulajdonosa.

Osztrigás Mici.

Ki ne emlékezne még az Osztrigás Micire, Feydeau tehetségesein illetlen bohózatára, erre a klasszikus malacságra. A legelőkelőbb francia képes folyóirat, az Illustration, amely minden valamire való új darabot mellékletként szokott leközölni, annak idején fázott a Feydeau bohózatától. Am hogy az esztendőik multak, a darab kedveltsége folyvást növekedett, pajkossága pedig már szinte hagyományossá vált — az Illustration, a komoly családi folyóirat elhatározta, hogy utólag pótolja régi mulasztását.

Tizenöt évvel a párisi bemutató után megnyitotta családi hasábjait a darabnak, zászlót hajtott a bohózat előtt. Az Illustration nyomdába adta a kéziratot, pontos beosztással arra ügyelve, hogy a három felvonás három egymásután következő számban jelenjék meg. És leközölte az első felvonást az 1914. július 28-iki számban. A második felvonás közlése, sajnos, elmaradt. — Lényegtelen technikai akadály jött közbe. A világháború.

Az Illustration is tudta, mi a lelki áldozat. Mozgósítási számában szent fogadalmat tett, hogy az Osztrigás Mici második felvonását nem közli előbb, csak a győzelem másnapján.

A csattanót méltóztatnak sejtetni, ugyebár? Kezünkbe vesszük az Illustration legutóbbi számát, benne van — a negyedfél év előtti igéretre való utalással — a Mici második felvonása. Jövő számban következik a harmadik... Ime, nem maradt el a folyt. köv. A francia nem felejt. Ha negyvenöt évig nem ment ki fejből az elzászi csekélység, akkor négy és fél esztendő világháborúja sem lehetett neki ok arra, hogy megfélekedezzen a bohózatok királynőjéről, az Osztrigásról.

Ovakodjunk az erkölcsstelen ujságoktól

Ki oltotta bele az emberekbe a mértéktelen élvezetvágyat, a külsőségek hajhászását s azt a hitet, hogy az élvezet az egyedüli életcél? A sajtó.

Ki hitette el az asszonyokkal, hogy a ruha teszi az embert s hogy mindenkinek a tehetségén felül is költsékeznie kell? — A sajtó.

Ki vitte bele a közönségbe azt a felfogást, mintha a nő egyetlen értéke a testi szépségnek fitogtatása volna? Ki alázta le annyira a nőt, hogy a férfi benne ugyiszlóva mást se lát, csak érzékiségének eszközt? A sajtó.

Ki rottotta meg annyira a mai fiatalság felfogását, hogy azt hiszi, a tiszta élet nem is lehetséges és leikével együtt testi egészségét is bele kell fullasztania a bűn fertőibe? A sajtó.

Ki hallgatta el tudatos bűnpár-

tolással a nygybankok s a galiciánerek uszoraüzelmét? A pauszálékkal lepézelő sajtó.

Ki titkolja el a világ előtt a háboru igazi okait? Hogy a szerajevói orgyilkosságot s az egész háborut a szabadkőművesek készítették elő? A sajtó.

Ki tette meg Ferrert vértannak, d'Annunziót divatos költőnek, Haeckelt a század tudósának, a színházak gyakori erkölcsatlenségét művészetnek, a közérkölcstelelenséget társadalmi szükségletnek? A sajtó.

HAPI HIREK.

— **Orvosi kinevezések.** A főispán a Narodna Uprava előterjesztésére dr. Scherzer Ivó zágrábi gyakorlóorvost a Mária-Valéria közkörház szemészeti osztályához főorvossá nevezte ki. A Szabadka városnál megüresedett belterületi tisztii orvosi állásra dr. Plavics Koszta szabadkai orvos lett kinevezve.

— **Menetrendváltozások a Szabadkáról induló vonatokról.** A szerb divízióparancsnokság átiratban értesítette a polgármestert hivatalt, hogy március hó 6-tól Ujvidékre a vonatok naponta délután 1 óra 44 perckor és Baja felé déli 12 órakor indulnak. A többi vonatok indulási ideje nem változott.

— **Aki kézigránnal játszik.** Széll István 9 éves szegedi fiúcska egy elhagyott kézigránnal találkozott. Játszadózni kezdett vele, mire az felrobbant s a gyermeket szétépte.

— **Tirpitz elszegényedett.** A Tribune de Genève értesülése szerint Tirpitz német tengernagy teljesen elszegényedett és Wille alezredesnek, a volt svájci generalissimusznak vendégbarátságát élvezi Wilddeckban. — A volt tengernagy fia — hivatalnok egy bankban, leánya pedig nevelőnő Zürichben.

— **Akit 5 özvegy, 43 gyermek és 90 unoka gyászol.** Az amerikai mormon egyházat súlyos vereségek érte, az egyház feje, Smith József Utahban meghalt. A nyolcvan éves egyházfő elhunyt nem kevesebb, mint 5 özvegyet, 43 gyermeket és 90 unokát borított gyászba. — Smith 1838-ban az Illinois-beli Cartago-ban született, ahol atyját és ennek testvérét a lakosság meglincselt. Anyja Neuvooba menekült vele, innen pedig 1846-ban Utahba kellett szöknie, ahol Brigham-Young mormon egyházat alapított. Smith egy darabig misszionáriusként működött Havaiban és résztvett az ugynevezett mormon-háboruban, amelyben Young önkéntes serege az Unio csapataival küzdött. Az egyház fejévé 1901-ben Smith-t választották meg Snow halála után. Az ő vezetése alatt különösen anyagi tekintetben nagyon föllendült az egyház. Az Egyesült Államok kormánya nemrég törvényt alkotott a többnejűség eltörléséről s azóta Smith többnejűség miatt sokszor bíróság elé került, de minden esetben aránylag enyhe büntetéssel került ki a bajból.

— **A cégfellratokról.** Tekintettel arra, hogy számos szerb nyelvű cégfelirat és reklám szövegben feltűnő helyesírási és nyelvtani hibák észlelhetők, ennek a jövőbeni kiküldése végett figyelmeztetnek mindazok, akik círil betűs szerb felírást alkalmazni akarnak, hogy ennek szövegét megtekintés és az esetlegesen szükséges kiigazítás és helyesbítés céljából a szerb hadi cenzura főnökeinek (Városi székház 1. em. 33. számú szobában) mutassák be. A megrendelések csakis ennek megtörténte után eszközölhetők.

— **Az antant Triesztben s Rotterdamban áruelosztó központokat létesít.** Az antant hatalmak Triesztben és Rotterdamban áruelosztó központokat fognak felállítani, úgyhogy az antant importja csak e két központ utján fog lebonyolódni. A déli államokat, így minket is a trieszti elosztó központ fog oltatni.

— **A hadianyagok értékesítése és elosztása.** Böhm Vilmos magyar hadügyminiszter rendelkezése folytán a leszereléssel kapcsolatos hadianyagok és értékek legnagyobb tömegét a kórházak, azok berendezései, fogolytáborok és barakok alkotják. A hadianyagok becserkét egy bizottság állapítja meg a helyszínen. A hadügyminiszter rendelete szerint a hadianyagok legnagyobb részét az illető városok, ahol a javak vannak, vagy az ottani közigazgatás kapják. Így került már átadásra a nagyváradi járványkórház Nagyvárad város részére közkörház céljaira a nagykanizsai hadikórház Nagykanizsa város részére a megszállott területekről menekülő lakosság elhelyezésére. A csóti tartalékkórházat az Országos Hadigondozó kapta meg. Az esztergomi fogolytábor nagyrésze teljes berendezésével az igazságügyminisztériumnak jutott egy leánynevelő-intézet elhelyezésére. A bereg- és ugoesamegyei katonai barakokat a megyei lakosság kapja, hogy építőanyagukat felhasználhassa. Budapesten a Mária Valéria közkörház átadása most van folyamatban az Országos Lakásügyi Tanács részére kislakások építése céljából. A 32. lábadozó osztály barakjait pedig a budapesti fővárosi államrendőrség fogja megkapni rendőrségi kórház berendezésére.

A Korzó-Mozi műsorából:

Csütörtök — vasárnap: A legkápázatosabb Phoenix film. Csodaszép rendezés, páratlan felvételek, pazar kiállítás. Főszereplők várkonyi Mihály, Klary Lottó. **Skorpió** 1. rész. A legizgalmasabb kalandorjáték 6 felvonásban. A szezon ragyogó szenzációja. És **A háztartás iskolája** kitűnő vigjáték 3 felvonásban.

Nyomatott a kiadó tulajdonos, Szer Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint sajtóvezetői könyvnyomdájában Szabadka, Rákóczi-utca 20. szám.

Nonni és Manni.

Két izlandi gyermek igaz története.

Írta: Jón Svensson S. J.

— Ezúttal nehezen lesz lepényhal, mert a horog még messze van a fenéktől. Bizonyára tőkehalat fogtal. Nehéz?

— Nem, meglehetősen kiesi lehet mert csak gyenge húzást érzek a zsinoren.

— Kár! De csak húzd fel!
Manni engedelmességet s csakhamar főkándozó kis tőkehalat emelt a eszónakba.

— Nézd, milyen furesa — kiáltott kezelebről szemügyre véve a halat —, koromfekete volt van az orrán.

— Óvatosan eltávolítottam a horgot az állat szájából. Az alsó szájaszélén ment keresztül.

— Hallod-e Manni, ne hagyjuk meg az életét szegénynek? Még olyan fiatal s te különben is lepényhalat akartál fogni s nem tőkehalat.

— Jól van, ez majd szerencsét hoz nekünk!

— Bedobtam a halat a vízbe s egy szempillantás alatt eltűnt szemünk elől.

— Most ismét szerencsét próbáltunk. Alig két perc múlva jelentette már Manni:

— Megint fogtam egyet.
Felhuzta; ezúttal tényleg lepényhal volt.

— Anyáék számára. — szólt, elhelyezve a vergődő halat a eszónakunkban.

— De a többi ötöt most már te kerítsd horogra, Nonni.

— Nagyon szívesen, — feleltem s először fenékgig leboosítottam a pléhhalat. Azután ismét felhuztam néhány méternyire, mert esupa tőkehalat akartam fogni s azok többnyire félmélységben tartozkodnak.

— Nemsokára állandó lökést és rángást éreztem; csakugy nyűsöghettek odalent a halak. Minduntalan harapdáltak a horgon, anélkül azonban, hogy fennakadtak volna.

— De egyszerre csak mégis erős húzást éreztem.

— No, most fogtam egy szép példányt — kiáltottam s gyorsan felhuztam a zsinort.

— Manni érdeklődve leste.

— No de ilyet! — kiáltott — fel, hisz te ketőt fogtal egyszerre!

— Csakugyan, két tőkehal lógott a kettős horgon; egy nagy és egy kisebb. Először a nagyot tettem le a lepényhal mellé. Majdnem két láb hosszú volt. Mikor a kiesire került a sor, önkénytelenül jobban megnéztem: ugyanolyan fekete folyt a száján, mint az előbbinek. Még jobban elcsodálkoztam, mikor felfedeztem, hogy a szájaszél is sebes. Csakugyan, ugyanaz a hal volt melyet előbb visszaeresztettünk a vízbe.

Folyt-köv

A Posta és Táviró Altitestek és Segédszolgák bálján felül fizettek:

Hartman & Comnen 200 kor.
Kovács Sötét György p. altiszt 40,
Kiss Lajosné 30, Pietsch Ferencné 30,
Merkur Váltó üzlet 50, Kunetz Mór 20,
Graham pt. felügyelő 20, Gaál pt. felügyelő 20,
Lóvy Simon 20, Dr. Vaali Dezső 20, Komor Géza 20,
Budincevics S. 20, Lifka Ernő 20,
Dr. Kisné 20, Dr. Török Béla 20,
Osztrák-magyar bank 20,

Bánó és Bröder 20, Margit malom 20,
Kuluncsics Sándorné 20, Futó János posta altiszt 20,
Már István 16, Juhász József 10,
Breuer és Lóvy 10, Bélipar 12,
Ingrund István 10, Csajkás Bodog 10,
Földes Samu 10, Schiffis Pál 10,
Rákossy József 10, Donát Testvérek 10,
Kuthi Jozsefné 10, Pielt Rokos 10,
Deesi Dezső 10, Vukovits Dezső 10,
Vései Samu 10, Dr. Muzits Bodog 10,
Dr. Mukics Simon 10,
Hutter Árpád 10, Zentai János 10,
Rieger N. 10, Jeszenski Jenő 10,
Schreiger László 10, Dr. Liezich János 10,
Nádassy József 10, Nagy Géza pt. főtiszt 10,
Bácsmegeyi Napló 10, Dr. Szudárovits 10,
Pantics Miklós 10, Ugray György p. altiszt 10,
Kosaras Józsefné 10, Dr. Kunetz Béla 10,
Kaufman Herman 10, Roth Jakabné 10,
Lóvy Mór 10, Polgár Rudolf 10,
Schlagger Böske 10, Szabó István 10,
Molnár Megyeri Mariska 10,
Hecht Mihály 10, Hecht József 10,
Futó Antal 10, Reits Balázs 10,
Dr. Hody Mózes 10, Szabó K. né 10,
Felsőbácskai malom 10,
Bojnicsi József 10, Jaramazovics Testvérek 10,
Gaál István p. altiszt 10,
Varga János v. felügyelő 10,
Thurzó Pál 10, Kókai Antal 8,
Szudárovics N. 8, Wittman N. 8,
Rigó Mariska 8, Sztipics Márk 6,
Béhm A. né 6, Gálfy Kalocsai Etuska 6,
Szaulity József 6, özv. Reich B. né 6,
Heizler Benő 6, Peresics Jánosné 6,
Csik Mariska távirat kézbe 6,
Krisztháber és Spitzer 5,
Gyubek Géza 5, Kuvács Erzsébet 5,
Lovag Ibbi Morné 5,
Mayer Jenőné 5, Kovács Ferenc 5,
Engl Adolf 5, S. G. 5,
Steiner Jenőné 5, Ratvay Imre 5,
Vidákovics József 5, N. N. 5,
Filóy Jenő 5, Kovács Mátás 5,
Grád Ignác 5, Kladek M. né 5,
Nojcsék Géza 5, N. N. 4,
Kovács Béla 4, Schulhof Albert 4,
Resch B. né 4, Andrássy György 4,
Dr. Réffy Jenőné 4, Rencsár János 4,
Krisztovác János 4, Lévai Ákos Dezső 4,
Kovács Béla 4, Kerekicska Dezső 4,
Nasutné 4, Krompholz M. 4,
Burghardt J. né 4, Szabó B. Kálmán 4,
N. N. 4, Piri János 4,
N. N. 4, N. N. 4, N. N. 4,
N. N. 4, Berge János 2,
Dr. Véceiné 2, K. S. 2,
Dobóné 2, Molnár Lászlóné 2,
N. N. Egrényi Józsefné 2,
Mauer Antal 2, Veisz Sándorné 2,
Németh Simonné 2, N. N. 2,
Ivándécs Lázár 3, N. N. 1,
N. N. 1, Balázs Piri A 1,
Tikvicki István 1, Pertics Péter 1,
Paukovics Lukács 1,
Dr. Szántó Gábor 30,
Összesen 1438 korona összegben.

Figyelem!!

Karbit gyertyák, asztali és fali lámpák 15 Koronától

kezdve a legnagyobb választékban ismét kaphatók.

Legegyszerűbb kezelés

és

legszebb világítás.

Karbit bármily mennyiségben.

Öngyújtók és karbitlámpaegyek nagy választékban. — Vízszinteladéknak árendéremény.

Engl Adolfné

Deák-utca 1. Kunetz ház.

Tessék a címre figyelni.

Apróhirdetések.

Egy szó ára 30 fillér.
A legkisebb hirdetés 3 kor.
Felvilágosítást hirdetésügyekben a kiadóhivatal ad. Telefon 300

A Katholikus Legényegylet hétfői szinelődésén elűnt egy hegedű, aki nyomára vezet 100 korona jutalmat kap.

Géplakatos gépész ajánlkozik nyári eséplésre, hol gépjárat elvállal. Ajánlatok Berger Sándorhoz Bácsacsuthalvara küldendők. 82

Papucsos segéd állandó munkára jó fizetéssel felvétetik V. kör Bethlen-u. 851. 80

Varrólányok állandó munkára jó fizetéssel felvétetnek Horváth Andorne gyermekruházalonjában Rüdics utca 13. szám

Egy jó hazbóli való fiú tanonczul felvétetik, esetleg vidékről is Primiszker Matyas papucs-készítőnél, VI. kör, Iskola utca, 533 sz. Szabadka. 107-5

Eladó Magyar állami 8 lóerőjű kétéves magánjáró golyosgyas eséplővel, kazulrakóval Hirschfeld Illésnél Bacsordason. 109-3

Házmesterné felvétetik május 1-re. Tereztér 10. sz. a. 79

Egy jó karban levő zongora eladó. Cím a kiadóban. 118-3

Egy alig használt fehérneműs szekrény eladó. Megtekinthető VIII. kör Keskeny-u. 165 szám. 119-2

Fehérfűzvesző, tavaszi hantolású, mintegy 15 mm-ássa eladó. Kosárfonó Szövetkezet Óbecse. 122-5

Egy ház kertel eladó Szegedi szőlőkben. Cím Kazinczy-utca 88 sz. Heizler-féle fürdő gépészénél. 120-2

18 kupa Majsei szőlő a közelben jutanyos aron eladó. Bővebb IV. kör Dugovics-utca 547 sz. 125-5

Irnoki állást keres 23 éves fiatal ember szerb, horvát és magyar nyelvet írásban és beszédben bírja. cím a kiadóhivatalban. 115-1

Palicson eladó vilák **Legegészségesebb** helyen 5 szoba, fürdőszobával teljesen berendezve alapincézve külön van 2 lakás 1-1 szoba és konyhával ellátott villa azonnal átadható 93-3

Nagyon szép helyen 5 szoba, előszoba fürdőszoba teljes berendezéssel, továbbá budárlakás és 2 szoba 1 konyhával, alapincézve szép szőővel ellátott villa azonnal eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 94-3

A melegfürdőhöz nagyon közel egy 3 szoba és mellékhelyiségekből álló villa olesón azonnal eladó. 92-1

Eladó lakóházak.
Bem utcában 4 uri lakóházból álló új modern fürdőszobával ellátva teljes konfesztál.

Eladó. Kőtelek-utcában kiépült családi ház 2 szoba, konyha nagy udvar.

Eladó. a Hosszu utcában kiépült álló jól épült ház nagy varral és üzlethelyiséggel.

Jókai-utcában több lakóházból álló uribérlőház eladó.

Eladó Zimonyi uton egy dern uriház.

Katona-utcában több lakóházból álló urilakóház. Bővebbet a kiadóhivatal.

Fenti hirdető készség áll rendelkezésre akik eladni vagy venni szándéka van ingatlanokban.

1919 Bv. 70

Hirdetmény.

A Szabadkai Munkásbiztonsági pénztár értesíti azokat a bálésérülteket, akik az Országos Pénztártól állandó járadékban részesültek s az utóbbi hónapokban dékes járadék részleteket akadályok miatt meg nem kaptak, a hivatalos órák alatt köznaponként d. e. 8 óratól óráig jelentkezzenek irataikkal pénztárnál ahol a hátralékos részleteket a kerületi megbízott pénztár kifizeti. Szabadka, 1919 febr. 18-án.

Lepedát Illés s. k. a Narodna Uprava által kinevezett igazgató.
Horvát Bálint s. k. elnök
Radó Imre s. k. igazgató

Legerősebb zsirszód szappanfőzéshez

kapható nagyban és kicsinyben
Nojcsék Géza fűszerkereskedőnél, telefon

Szappanfőzéshez legjobb minőségű zsirszód

kapható.
Kertész ezeltől Décs Wesselényi és Damjanics-utca 10. sz. Taussig ház.

„Ferravin” vasas chinabor

Erősítő szer gyengékedőknek, vérszegységeknek és lábbadozóknak és étvágyat gerjesztő ideget erősítő javító gyógyszer. Szabadkai orvosi ajánlás.

Szabadkán kapható. De J. Jenő úr gyógyszerészénél. Jelentési ára félliteres palackként 10 K. — A „Ferravin” névvel tessék ügyelni.